

Dr. sc. Mario Jelušić
sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske i
docent Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

JAVNO VLASNIŠTVO U PRAVNOM SUSTAVU REPUBLIKE HRVATSKE

UDK: 342. 951 (497.5)

Primljeno: 20. 01. 2009.

Pregledni rad

Nasuprot građanskom pravu, teorija upravnog prava pojam javnog dobra shvaća kao dobro (stvar) koje je s jedne strane u općoj upotrebi, te kojim se uz primjenu načela jednakosti smije služiti svatko. Pri tome nitko ne smije onemogućavati ili ometati drugoga u korištenju toga dobra ukoliko se taj drugi njime služi na uobičajen način, sukladno njegovoj naravi. Pored toga, javno dobro ima svojstvo da je ono kao takvo izuzeto iz građanskopravnog prometa. Teorija građanskog prava u Hrvatskoj ove stvari naziva stvarima od interesa za Republiku Hrvatsku, oslanjajući se na formulaciju iz članka 52. hrvatskog Ustava. U teoriji upravnog prava uobičajila se dioba javnih dobara s obzirom na objekt, prema načinu nastanka, prema njihovoj namjeni, prema kriteriju vlasništva (mogu li ili ne biti predmet građanskopravnog vlasništva). U tom smislu razlikuju se zemljišno dobro, vodno dobro, pomorsko dobro, te zračno dobro. Javna dobra dijele se i prema načinu nastanka (javna dobra nastala prirodnim putem, te ljudskim djelovanjem). Nadalje, javna dobra dijele se prema kriteriju njihova nastanka, prema njihovoj namjeni, te prema kriteriju vlasništva. Daljnje pitanje koje se javlja s tim u svezi jest upravljanje javnim dobrima, te pravo na njega mogu imati država i jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave, javne ustanove (muzeji, arhivi, knjižnice), te posebna javna poduzeća. Autor obrađuje i pitanja proglašenja postanka i prestanka javnog dobra u onim slučajevima gdje to po samoj prirodi javnog dobra nije suvišno kao u slučaju zračnog, odnosno pomorskog dobra. Navode se primjeri pojedinih hrvatskih zakona kojima su uređena pojedine vrste javnih dobara. Pitanja razgraničenja javnog dobra i njegova korištenja također predstavljaju važno područje uređenja javnih dobara. Sporovi u svezi s javnim dobrom mogu se javiti zbog načina korištenja javnog dobra, primjerice u pitanju može li se neko dobro smatrati javnim. Za donošenje takvih odluka svakako je nadležna državna uprava, a za odlučivanje o pojedinim spornim pitanjima koja se jave u svezi s korištenjem i upravljanjem javnim dobrima može se propisati nadležnost suda. Nastavljajući svoja izlaganja, autor se bavi i pitanjima nadzora nad javnim dobrom, evidencije javnih dobara, te njihove zaštite.

Ključne riječi: *javno vlasništvo, zemljišno dobro, vodno dobro, pomorsko dobro, zračno dobro, upravljanje javnim dobrom*

1. UVOD

Teorija građanskog prava pojam vlasništva shvaća kao stvarno pravo čiji sadržaj pradžavlja najvišu vlast nad nekom *stvari* koju pravni poredak priznaje njegovom

nositelju – vlasniku, odnosno kao pravni odnos u kojemu snagom pravne norme neka stvar u potpunosti pripada određenom pravnom subjektu.¹ U tom smislu on je ovlašten stvar posjedovati, upotrebljavati ju, koristiti se njome, otuđiti ju, pa čak i uništiti. Takav vlasničkopravni režim važi za vlasništvo privatnopravnih subjekata, kako pojedinaca, tako i trgovačkih društava, a u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima iz 1996. godine.² *Javna dobra*, kao stvari koje nisu u građanskopravnom režimu, teorija građanskog prava određuje kao *stvari koje su izvan prometa (res extra commercium)*. Primjećuju se i konceptijske razlike u pristupu ovim pitanjima između teorije građanskoga i teorije upravnog prava.³ Nasuprot građanskom pravu, teorija upravnoga prava pojam *javnog dobra*, pored *dobra u javnoj upotrebi* i čiji je sadržaj uži, shvaća kao dobro (stvar) koje je s jedne strane u *općoj upotrebi* i kojim se uz primjenu načela jednakosti može služiti svatko. Pri tome nitko ne može onemogućavati ili ometati drugoga u korištenju toga dobra ukoliko se taj drugi njime služi na uobičajen način, sukladno njegovoj naravi. S druge strane, javno dobro obilježava da je ono izuzeto iz građanskopravnog prometa,⁴ a teorija građanskoga prava ih naziva stvarima od interesa za Republiku Hrvatsku, sukladno nazivu iz članka 52. Ustava Republike Hrvatske.⁵ Ovaj članak Ustava Republike Hrvatske, koji se nalazi u sklopu odredbi o *gospodarskim pravima* propisuje: „*More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu. Zakonom se određuje način na koji dobra od interesa za Republiku Hrvatsku mogu upotrebljavati i iskorištavati ovlaštenici prava na njima i vlasnici, te naknada za ograničenja kojima su podvrgnuti.*“⁶ Primjere takvog posebnog zakonskog uređenja možemo naći u Zakonu o šumama⁷, te Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama⁸.

---

¹ Usp. **Petar Klarić – Martin Vedriš**, *Građansko pravo*, Zagreb, 2006., str. 174., **N. Gavella, I. Gliha, T. Josipović, Z. Stipković**, *Odabrane teme iz stvarnog prava*, Zagreb, 1992., str. 15., **Franz Gschnitzer**, *Österreichisches Sachenrecht*, Wien – New York, 1985., **Marijan Horvat**, *Rimsko pravo*, Zzagreb, 1973., str. 119 i dalje, **Ante Romac**, *Rimsko pravo*, Zagreb, 1981., str. 154. i dalje.

² *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*, „Nar. nov.“, br. 91/96, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06.

³ Vidi primjerice: **Tanja Josipović**, *Stvari u vlasništvu države i drugih osoba javnog prava (javno vlasništvo)*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, v. 22, br. 1/2001., str. 95.-153.

⁴ Usp. **Ivo Borković**, *Upravno pravo*, VII izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, 2002., str. 589., 590.

⁵ Ustav Republike Hrvatske, Nar. nov., br. 56/90, 135/97, 8/98-pročišćeni tekst, 113/00, 124/00-pročišćeni tekst, 28/01, 41/01, 55/01.

⁶ *Gospodarska prava iz Ustava Republike Hrvatske obrađena su u Branko Smerdel – Smiljko Sokol, Ustavno pravo*, Zagreb, 2006., str. 148.-150.

⁷ *Zakon o šumama* (Nar. nov., br. 140/05)

⁸ *Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama* (Nar. nov., br. 158/03 i 141/06)

2. VRSTE DOBARA

U teoriji upravnoga prava uobičajena je dioba javnih dobara s obzirom na objekt, način nastanka, njihovu namjenu, te kriterij vlasništva (mogu li ili ne biti u građanskopravnom vlasništvu).

2. 1. Vrste javnih dobara s obzirom na objekt

U diobi javnih dobara prema kriteriju objekta razlikuju se *zemljišno dobro*, *vodno dobro*, *pomorsko dobro* i *zračno dobro*.

a) *Zemljišno dobro*

U kategoriju zemljišnog dobra, kao vrstu javnoga dobra, ubrajamo javne putove, ceste, mostove, trgove, parkove, groblja i slično. Zakonom o javnim cestama propisuje se da su javne ceste *opće dobro* i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.⁹ Javna cesta se upisuje u zemljišne knjige kao opće dobro u skladu s propisima koji uređuju zemljišnoknjižne upise. Ovim se zakonom propisuje koji sve tehnički elementi čine javnu cestu,¹⁰ a javna se cesta upisuje u zemljišne knjige kao *opće dobro* u skladu s propisima koji uređuju zemljišnoknjižne upise. Prema prometnom, gospodarskom i društvenom značenju, javne ceste se dijele na *državne*, *županijske* i *lokalne*.

Pored toga, člankom 2. Zakona o šumama propisuje da su šume i šumska zemljišta dobra od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu. Također, šume i šumska zemljišta specifično su prirodno bogatstvo s općekorisnim funkcijama šuma, što uvjetuje poseban način upravljanja i gospodarenja. Prema članku 4. ovoga Zakona, šumom se smatra zemljište obraslo šumskim drvećem

⁹ Članak 2. Zakona o javnim cestama (Nar, nov, br, 180/04, 138/06)

¹⁰ To su prema članku 3. Zakona cestovna građevina (posteljica, donji stroj kolnika, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, nasip, pothodnik i nathodnik), građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje vode, zemljišni pojas s objiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste, zračni prostor iznad kolnika u visini 7 m, cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj prema projektu treba izgraditi ili je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te pružanja zemljišta na kojima su prema projektu ceste izgrađene ili se trebaju izgraditi građevine za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine predviđeni projektom ceste (objekti za održavanje ceste, upravljanje i nadzor prometa, naplatu cestarine, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta itd.), građevine na cestovnom zemljištu, za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima te naplatu cestarine, predviđene projektom ceste, stabilni mjerni objekti i uređaji za nadzor vozila, priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu, prometni znakovi i uređaji za nadzor i sigurno vođenje prometa i oprema ceste (prometni znakovi, svjetlosni uređaji, telekomunikacijski stabilni uređaji, instalacije i rasvjeta u funkciji prometa, cestovne značke, detektori-brojači prometa, instalacije, uređaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta, odmorišta i slično), građevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobrani, zaštita od osulina i nanosa, zaštitne i sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš i slično).

u obliku sastojine na površini većoj od 10 ari. Šumom se smatraju i šumski rasadnici i sjemenske plantaže koje su sastavni dio šume, šumska infrastruktura, protupožarni prosjeci te ostala manja otvorena područja unutar šume, šume u zaštićenim područjima prema posebnom propisu, šume od posebnoga ekološkoga, znanstvenoga, povijesnog ili duhovnog interesa, vjetrobrani i zaštitne zone – zaštitni pojasevi drveća površine veće od 10 ari i širine veće od 20 m.

Šumskim zemljištem prema Zakonu o šumama smatra se zemljište na kojem se uzgaja šuma ili koje je radi svojih prirodnih obilježja i uvjeta gospodarenja predviđeno kao najpovoljnije za uzgajanje šuma. U slučaju sumnje ili spora smatra li se neko zemljište obraslo šumskim drvećem šumom, odnosno smatra li se neko zemljište šumskim zemljištem odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove šumarstva

b) Vodno dobro

Vodno dobro kao poseban pravni institut u hrvatskom pravnom sustavu uređeno je različitim propisima. Prema člaku 57. Zakona o vodama¹¹ Vodno dobro predstavlja skup zemljišnih čestica koji obuhvaća vodonosna i napuštena korita površinskih kopnenih voda, uređeni inundacijski pojas, neuređeni inundacijski pojas, otoke koji su nastali ili nastanu u vodonosnom koritu presušivanjem vode njenom diobom na više rukavaca, naplavlivanjem zemljišta ili ljudskim djelovanjem. Vodno dobro je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, koje ima njezinu osobitu zaštitu i koristi se na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.¹² Javno vodno dobro je javno dobro u općoj uporabi i u vlasništvu je Republike Hrvatske i ono je neotuđivo. Javnim vodnim dobrom upravljaju “Hrvatske vode”, koje su ovlaštene na zaključivanje ugovora i poduzimanje drugih radnji u vezi s ulaganjima, tehničkim i gospodarskim održavanjem, korištenjem i davanjem na korištenje toga dobra (zakup) osim zaključivanja ugovora o koncesiji. Na javnom vodnom dobru ne može se dosjelošću steći pravo vlasništva niti drugo stvarno pravo.¹³

Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda¹⁴ člankom 4. propisuje da je *luka* dio vodnog puta i s njim neposredno povezani kopneni prostor koji je namijenjen i opremljen za pristajanje, sidrenje i zaštitu plovila, ukrcaj, iskrcaj i skladištenje robe ili ukrcaj i iskrcaj putnika, u kojoj se obavljaju različite komplementarne djelatnosti koje su s robom ili s plovilom u neposrednoj ekonomskoj, prometnoj

¹¹ Zakon o vodama (Nar. nov., br. 107/95)

¹² Prema članku 58. Zakona o vodama rješenjem nadležnog tijela, prema prethodnom mišljenju “Hrvatskih voda” utvrđuje se pripadnost nekog zemljišta vodnom dobru. O pripadnosti zemljišta iz stavka 1. ovoga članka vodnom dobru na državnim vodama odlučuje Državna uprava za vode. O pripadnosti zemljišta vodnom dobru na lokalnim vodama odlučuje županijski ured, odnosno uredi Grada Zagreba nadležni za upravljanje vodama.

¹³ Stjecanje nekog drugog prava, osim prava vlasništva, na zemljišnim česticama iz članka 60. ovoga Zakona moguće je samo na temelju prethodnog akta “Hrvatskih voda” kojim se utvrđuje da to pravo neće utjecati na ostvarivanje propisanih namjena, odnosno da neće potpuno isključiti dopuštenu opću uporabu na tom dijelu javnog vodnog dobra.

¹⁴ Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda (Nar. nov., br. 109/07 i 132/07-ispravak)

i tehnološkoj vezi. Pristanište je dio vodnog puta i s njim neposredno povezani kopneni prostor koji je namijenjen i opremljen za pristajanje, sidrenje i zaštitu plovila. Luke unutarnjih voda svakako predstavljaju dobra od gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Zakon o slatkovodnom ribarstvu¹⁵ slatkim vodama (kopnenim vodama) smatra tekuće vode s njihovim plavnim područjima i sve druge oblike stajaćih voda, kao što su primjera radi prirodna jezera, bare, mrtva jezera, umjetni vodotoci, kanali i sl.

Različite su namjene vodnog dobra, pa ono može služiti kao dobro opće upotrebe za sve namjene (primjerice kao voda za piće), ali i kao dobro posebne namjene za određene svrhe pojedinih subjekata (primjerice kao voda za potrebe protupožarne zaštite). Tako se vodno dobro može koristiti za promet, piće, ribolov, kupanje, napajanje životinja, natapanje zemljišta i slično. Treba istaknuti da određena korištenja vodnog dobra mogu imati prvenstvo zbog svoje važnosti u odnosu na neke druge oblike korištenja. Zakon o vodama propisuje da se voda mora koristiti racionalno i ekonomično, te da korištenje vode za opskrbu stanovništva vodom za piće, za sanitarne potrebe i za potrebe obrane, ima prvenstvo u odnosu na korištenje voda za ostale namjene.

c) Pomorsko dobro

Pomorsko dobro obuhvaća određeni dio mora i područja koje je s tim u vezi, kao što su luke, pristaništa, sidrišta i drugo. Do donošenja Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama iz 2003. ovu je materiju uređivao stari Pomorski zakonik iz 1994. godine u svojoj Glavi III.¹⁶ Prema ovim odredbama pomorsko je dobro obuhvaćalo određeni dio mora i područja koje je s tim u vezi, kao što su luke, pristaništa, sidrišta i drugo. Pomorski zakonik određivao je da je pomorsko dobro opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, da ono ima njezinu osobitu zaštitu, te da se upotrebljava i koristi samo pod uvjetima i na način propisan zakonom. Istovjetnu odredbu sadrži i Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, te prema njegovom članku 3. pomorsko dobro predstavlja opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njezinu osobitu zaštitu, a upotrebljava se ili koristi pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom. Ovim je Zakonom pomorsko dobro mnogo preciznije i sadržajnije uređeno.

Pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i podzemlje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi ili je proglašen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje. U smislu ovih odredbi, dijelom kopna smatra se: morska obala, luke, nasipi, sprudovi, hridi, grebeni, plaže, ušća rijeka koje se izljevaju u more, kanali spojeni s morem, te u moru i morskom podzemlju živa i neživa prirodna bogatstva, primjerice ribe, rude i drugo.

Morska obala se proteže od crte srednjih viših visokih voda mora i obuhvaća pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme

¹⁵ Zakona o slatkovodnom ribarstvu (Nar. nov., br. 106/01, 174/04., 7/03. i 10/05. – ispravak)

¹⁶ Članci 48.-58.

nevremena kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora za pomorski promet i morski ribolov, te za druge svrhe koje su u vezi s korištenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara od crte koja je vodoravno udaljena od crte srednjih viših visokih voda. Morska obala uključuje i dio kopna nastao nasipavanjem, u dijelu koji služi iskorištavanju mora.

Luka predstavlja morsku luku, tj. morski i s morem neposredno povezani kopneni prostor s izgrađenim i neizgrađenim obalama, lukobranima, uređajima, postrojenjima i drugim objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje i zaštitu brodova, jahti i brodica, ukrcaj i iskrcaj putnika i robe, uskladištenje i drugo manipuliranje robom, proizvodnju, oplemenjivanje i doradu robe te ostale gospodarske djelatnosti koje su s tim djelatnostima u međusobnoj ekonomskoj, prometnoj ili tehnološkoj svezi

Važno pitanje kod pomorskog dobra predstavlja pitanje *suvereniteta* obalne države nad morem svoje obale. Ovo je pitanje u hrvatskom pravu posebno uređeno. Prema članku 6. Pomorskog zakonika¹⁷ suverenitet Republike Hrvatske na moru prostire se na unutarnje morske vode i teritorijalno more Republike Hrvatske, na zračni prostor iznad njih te na dno i podzemlje tih morskih prostora. U svome gospodarskom pojasu i u *epikontinentalnom pojasu* Republika Hrvatska ostvaruje suverena prava i jurisdikciju radi istraživanja, iskorištavanja, zaštite, očuvanja i unaprjeđivanja prirodnih morskih bogatstava, uključujući bogatstva na morskome dnu i u morskome podzemlju te radi obavljanja drugih gospodarskih djelatnosti.

Unutarnje morske vode Republike Hrvatske obuhvaćaju luke i zaljeve na obali kopna i otoka, te dijelovi mora između crte niske vode na obali kopna i ravne polazne crte za mjerenje širine teritorijalnog mora. Teritorijalno more Republike Hrvatske čini morski pojas širok 12 morskih milja, računajući od polazne crte u smjeru gospodarskoga pojasa.¹⁸

Prema člancima 32. i 33. Pomorskog zakonika *gospodarski pojas* Republike Hrvatske obuhvaća morske prostore od vanjske granice teritorijalnoga mora u smjeru pučine do njegove vanjske granice dopuštene općim međunarodnim pravom. U svojem gospodarskom pojasu Republika Hrvatska ostvaruje suverena prava radi istraživanja i iskorištavanja, očuvanja i gospodarenja živim i neživim prirodnim bogatstvima proizvodnje energije korištenjem mora, morskih struja i vjetrova.

Prema članku 42. Pomorskog zakonika *Epikontinentalni pojas* Republike Hrvatske obuhvaća morskome dno i morskome podzemlje izvan vanjske granice teritorijalnoga mora Republike Hrvatske u smjeru pučine do granica epikontinentalnog pojasa sa susjednim državama. Granice epikontinentalnog

---

¹⁷ Pomorski zakonik, (Nar. nov., br. 181/04)

¹⁸ Polaznu crtu čine: crte niske vode uzduž obala kopna i otoka, ravne crte koje zatvaraju ulaze u luke ili zaljeve, ravne crte koje spajaju Pomorskim zakonikom određene točke na obali kopna i na obali otoka.

pojasa Republike Hrvatske i Republike Italije utvrđene su sporazumom između Italije i bivše SFRJ iz 1968. godine.¹⁹

d) Zračno dobro

Pod pojmom zračnog dobra podrazumijeva se uglavnom zračni prostor iznad državnog teritorija. U suvremenim prilikama i razvoju zrakoplovne tehnike posebno zračno dobro dobiva na značenju. Prema pravnoj naravi zračni prostor iznad zemlje uzimao se kao pripadnost (pertinencija) zemljišta iznad kojega se nalazi, pa je i za tako shvaćeno zračno dobro važila presumpcija vlasništva na strani vlasnika zemlje. Danas se zbog spomenutih razloga zračno dobro, kao dio javnog dobra, odnosno dobra opće upotrebe, zasebno tretira u režimu upravnoga prava. Prema članku 3. Zakonu o zračnom prometu²⁰ Hrvatski zračni prostor (zračno dobro, op. M.J.) je prostor iznad kopna i teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Uporaba hrvatskoga zračnog prostora slobodna je za sve zrakoplove u skladu s ovim Zakonom i propisima donesenima na temelju ovoga Zakona. U okvir zračnog dobra ulaze i aerodromi. Oni predstavljaju određena područja na zemlji ili vodi, uključivši sve objekte, instalacije i opremu, namijenjeno u potpunosti ili djelomično za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova.

1.2. Vrste javnih dobara prema načinu nastanka

Prema kriteriju njihova nastanka javna se dobra mogu razvrstati u dvije kategorije: javna dobra nastala prirodnim putem i javna dobra nastala ljudskim djelovanjem.²¹

a) Javna dobra nastala prirodnim putem

Javna dobra nastala prirodnim putem jesu takva dobra čiji je nastanak posljedica djelovanja prirode, a svojstvo javnog dobra zadržavaju iz razloga svoje prirodne strukture i prirodnih osobina, odnosno namjene. Takva javna dobra predstavljaju rijeke, mora, prirodna jezera, zrak i drugo.

b) Javna dobra nastala ljudskim djelovanjem

U skupinu javnih dobara nastalih ljudskim djelovanjem ubrajamo takva javna dobra koja su posebno stvarana da bi služila kao takva. Svojstvo javnog dobra ova dobra stječu, u pravilu, na temelju posebnog pravnog akta, općeg i pojedinačnog, te ga zadržavaju zbog svojstva koje imaju i namjene kojoj služe (primjerice pristaništa, putovi). Moguće je da jedno umjetno stvoreno javno dobro stekne to svojstvo i konkludentnom radnjom, bez donošenja pravnog akta. Primjerice,

¹⁹ Do postizanja sporazuma o razgraničenju epikontinentalnog pojasa sa Crnom Gorom, odnosno sa Srbijom i Crnom Gorom, Republika Hrvatska će uživati suverena prava u tome pojasu do crte sredine koja se nastavlja na vanjsku granicu teritorijalnog mora u Bokokotorskom zaljevu u smjeru pučine.

²⁰ Zakon o zračnom prometu, (Nar. nov., br. 132/98, 178/04, 63/08)

²¹ Ovu podjelu slijedi većina autora, usp. primjerice **Ivo Borković**, *Upravno pravo*, Zagreb, 2002.

određena teritorijalna jedinica izgradi javni put i jednostavno ga preda na upotrebu posebnim činom puštanja u promet. Pojedine vrste javnih dobara mogu kao takva nastati prirodnim ili umjetnim putem. Tako, primjerice, zimovnici, kao dio vodnog dobra, predstavljaju izgrađene ili prorodne vodene prostore (čime bi mogli biti svrstani u prethodnu kategoriju javnih dobara) na unutarnjem plovnom putu uređene i osposobljene da služe kao sigurno sklonište brodovima od oštećenja pri neposrednom nadolasku leda ili velike vode. Zimsko je sklonište prirodni dio vodenog prostora, (a to znači da ulazi isključivo u prvu kategoriju javnih dobara prema nastanka) na unutarnjem plovnom putu koji služi za nužni smještaj brodova radi zaštite od oštećenja pri neposrednom nadolasku leda ili velike vode.

1.3. Vrste javnih dobara prema njihovoj namjeni

Također i u ovoj diobi postoje dvije kategorije: javna dobra koja su u općoj upotrebi svih, tzv. dobra opće upotrebe, primjerice voda, more, zrak i sl.; te javna dobra koja su namijenjena pojedinim subjektima za posebne svrhe, primjerice vojne luke, vojni aerodromi, marine sportskih društava i sl.²²

1.4. Vrste javnih dobara prema kriteriju vlasništva

Pri ovoj diobi, javna dobra treba razvrstavati u skupinu onih koja nikako ne mogu biti u građanskopravnom vlasništvu (more, rijeke, javni putovi i dr.), te ona koja mogu biti u građanskopravnom vlasništvu (muzejski predmeti, arhivalije, uredski pribor i namještaj). Na pomorskom dobru ne može se stjecati ni pravo vlasništva ni druga stvarna prava ni po kojoj pravnoj osnovi, Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama propisuje da se za posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje dijela pomorskog dobra može u Zakonom propisanom postupku fizičkim i pravnim osobama dati koncesija. Za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru koja ne isključuje niti ograničuje opću upotrebu pomorskog dobra, pravnim i fizičkim osobama daje se koncesijsko odobrenje.²³ Zakon o šumama propisuje da se šume i šumska zemljišta u državnom vlasništvu ne mogu otuđivati iz državnog vlasništva, osim u slučajevima koji su tim Zakonom predviđeni (primjerice izdvajanje iz šumskogospodarskog područja, komasacija). Pored toga, na šumama i šumskim zemljištima u državnom vlasništvu ne može se steći pravo vlasništva dosjelošću. U hrvatskoj teoriji vlasništva nad javnim dobrima raspravlja se posebno u okviru građanskog prava.

---

²² O tome vidi u **Yves Brard**, *Domaines public et privé des personnes publiques*, Dalloz, Paris, 1994., str. 23.-30.

²³ Vidi članak 7. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

3. UPRAVLJANJE JAVNIM DOBROM

Upravljanje javnim dobrom obuhvaća čitav niz radnji, kojima se uređuje status tih dobara. To su osobito: proglašavanje postanka javnog dobra, razgraničenje javnih dobara, uređivanje režima korištenja, rješavanje sporova u vezi s javnim dobrom i ostalo. Sadržaj upravljanja, te tko i uz koje pretpostavke ima ovlaštenja za poduzimanje određenih radnji, utvrđuju posebne norme, u pravilu, iz sustava upravnog prava. Tako pravo na upravljanje javnim dobrom mogu imati: a) Republika Hrvatska i jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, a to su općine, gradovi i županije. Primjerice, pomorskim dobrom upravlja država, Republika Hrvatska bilo neposredno, bilo putem županija; b) javne ustanove (kao što su muzeji, arhivi, knjižnice); te c) posebna javna poduzeća (pa se tako primjerice Zakonom o javnim cestama osnovana „Hrvatska uprava za ceste“ pored ostalog i radi upravljanja javnim cestama na području Hrvatske.

4. PROGLAŠENJE POSTANKA I PRESTANKA JAVNOG DOBRA

Kako je rečeno, neka su dobra javna dobra po samoj svojoj prirodi (zračno dobro, pomorsko dobro). Proglašavanje takvih dobara javnim dobrima nije posebno ni potrebno jer njihovo svojstvo javnog dobra proizlazi iz njihove naravi. Ukoliko se donosi poseban akt kako bi se utvrdio njihov status kao javnog dobra, onda takav akt ima deklaratornu prirodu jer se utvrđuje samo nešto što je već takvo po samoj svojoj prirodi. Pored toga, da bi neka dobra postala javnim dobrima, odnosno da bi mogla služiti za opću upotrebu, treba ih prethodno posebnim aktom nadležnog tijela takvima proglasiti. Time se pravi razlika između javnog i privatnog dobra kod stvari koje su istovrsne po svojoj naravi (primjerice javni i privatni put). Akt o proglašenju nekog dobra javnim dobrom ima značaj konstitutivnog akta, iz razloga što se tek donošenjem takvog akta jedno dobro ima smatrati javnim i koristiti kao takvo.

Zakon o šumama propisuje da županijska skupština, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba proglašava šumu zaštitnom šumom i to na prijedlog zainteresiranih pravnih osoba ili na vlastitu inicijativu. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama propisuje da granicu pomorskog dobra utvrđuje Povjerenstvo za granice nadležnog ministarstva, na prijedlog županijskog povjerenstva za granice. Za svaku županiju osniva se posebno povjerenstvo za izradu prijedloga granice pomorskog dobra. Postupak, kriterije za utvrđivanje granice pomorskog dobra i sastav županijskog povjerenstva za granice propisuje Vlada Republike Hrvatske. Evidencija o pomorskom dobru vodi se u zemljišnim knjigama pri općinskim sudovima. Ministarstvo je dužno dostavljati Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske rješenje o određivanju granice pomorskog dobra radi upisa

u zemljišne knjige. Zakonom o javnim cestama²⁴ propisuje se da se javne ceste razvrstavaju (autoceste, državne ceste, županijske ceste, lokalne ceste.) na temelju mjerila koje donosi Vlada Republike Hrvatske. Akt o razvrstavanju javnih cesta kojim se određuju autoceste, državne, županijske i lokalne ceste i njihovom označavanju donosi ministar nadležan za promet i objavljuje se u »Narodnim novinama«. Prestanak postojanja jednog javnog dobra, odnosno gubitak svojstva dobra opće upotrebe može uslijediti prirodnim putem (primjerice, isuši li se korito potoka, uništi li odron zemlje javni put), ili posebnim aktom (primjerice, odlukom o zabrani od daljnjeg korištenja javnog puta), te odluka o dodjeljivanju javnog parka jednoj zdravstvenoj ustanovi i sl.).

5. RAZGRANIČENJE JAVNOG DOBRA

Razgraničenje javnog dobra predstavlja utvrđivanje granica tog dobra, dokle ono seže i gdje prestaje jedno javno dobro, a počinju druga – javna ili privatna. Nadležnost tijela za razgraničavanje javnih dobara utvrđuje se posebnim pravnim normama. U slučaju nedostatka takvih pravnih normi, u teoriji upravnog prava prevladava mišljenje o presumpciji načelne nadležnosti tijela uprave. Takva presumpcija u korist nadležnosti tijela uprave temelji se na karakteru upravne funkcije i ulozi koju imaju u reguliranju režima javnih dobara.²⁵ U hrvatskom pravnom sustavu posebne odredbe o tome postoje samo u pojedinim zakonima. Takav je primjerice Zakon o morskome ribarstvu²⁶ prema čijim odredbama granicu između unutarnjeg ribolovnog mora i vanjskog ribolovnog mora, te granice ribolovnih zona određuje ministar nadležan za morskome ribarstvo. Istim Zakonom se propisuje i da granicu ribolovnog mora u rijekama koje utječu u more, utvrđuje ministar nadležan za morskome ribarstvo uz suglasnost ministra nadležnog za slatkovodno ribarstvo.

Sporovi u svezi s javnim dobrom mogu se javiti zbog načina korištenja javnog dobra, recimo u pitanju može li se neko dobro smatrati javnim. Tu se pretpostavlja, u nedostatku odgovarajućih propisa, nadležnost državne uprave. Pored toga, u pojedinim zakonima je rješavanje takvih sporova izričito stavljeno u nadležnost tijelima državne uprave. Raniji je Pomorski zakonik člankom 50. propisivao da u slučaju dvojbe predstavlja li određeno dobro pomorsko dobro, odluku je donosio ministar nadležan za pomorstvo koji je određivao i granicu takvog dobra, dok danas važeći Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama više ne propisuje takvu mogućnost. Za raspravljanje svih pitanja i rješavanje svih sporova u svezi s davanjem, izvršavanjem, opozivom, oduzimanjem ili izmjenom odluke o koncesiji na pomorskom dobru nadležno je odgovarajuće ministarstvo. Također, za odlučivanjem o izvjesnim spornim pitanjima koja se jave u svezi s

---

²⁴ Zakon o javnim cestama, (Nar. nov., br. 180/04, 138/06)

²⁵ Vidi: **Ivo Borković**, Upravno pravo, o.c., str. 598.

²⁶ Zakon o morskome ribarstvu, (Nar. nov., br. 74/94, 57/96, 46/97-pročišćeni tekst, 76/99, 48/05)

korištenjem i upravljanjem javnim dobrom može biti propisana nadležnost suda. Primjerice, Zakon o šumama određuje da ako se naknada za preneseno pravo u pogledu šuma i šumskih zemljišta ne utvrdi sporazumno, o njoj odlučuje nadležni sud. Također, i Zakon o vodama²⁷ propisujući nadležnost suda u slučaju spora između vlasnika zemljišta na području ugroženom od poplave i „Hrvatskih voda“ koje su radi provođenja neposredne obrane od poplave koristile šljunak, pijesak, zemlju ili drugi materijal s vlasnikova zemljišta.

6. KORIŠTENJE JAVNOG DOBRA

Kod korištenja javnim dobrom treba razlikovati dvije dvojake okolnosti: kad je javno dobro dano za opću upotrebu svima, te kad je ono dano na korištenje samo određenim subjektima. U prvom slučaju kad je posrijedi opća upotreba, takva dobra dobivaju tada karakter dobra u općoj upotrebi. Bez takve opće upotrebe nema dobra u općoj upotrebi u pravnom smislu. Primjeri za takva dobra su more, rijeke, javne ceste, ulice, zrak i dr. Različita je situacija ukoliko se javno dobro daje na korištenje samo određenim subjektima posebnim aktom kojim se takvim subjektima utvrđuje pravo posebnog korištenja javnim dobrom i određuju načini takvog korištenja. Primjerice, za obavljanje sportskog ribolova potrebno je odobrenje koje, za područja koja nisu dana na gospodarenje pojedinim pravnim osobama, izdaje općinsko ili gradsko vijeće na čijem se teritoriju prostire ribolovno područje. Pri takvim okolnostima posebnog korištenja radi se samo o posebnoj pogodnosti koju pojedini subjekti mogu imati u odnosu na korištenje jednog javnog dobra. No, ta njihova posebna uživanja ne znače ujedno i isključenje drugih uživalaca u daljnjem korištenju javnim dobrom prema njegovoj namjeni. Posebno korištenje predstavlja samo proširenje mogućnosti korištenja pojedinim javnim dobrom na temelju posebnog ovlaštenja i u skladu s prirodom javnog dobra koje se koristi.²⁸

U pojedinim okolnostima davanje javnog dobra na posebno korištenje određenim subjektima može ipak značiti ujedno i isključenje ostalih osoba iz mogućnosti korištenja tim dobrom u cijelosti ili djelomično, što će biti slučaj ako se primjerice jedna prirodna luka ustupi na korištenje Hrvatskoj ratnoj mornarici. Tako Pomorski zakonik propisuje da se davanjem pomorskog dobra na posebnu upotrebu, odnosno korištenje, dakle u koncesiju, mogu se druge osobe djelomično ili potpuno isključiti od upotrebe, odnosno korištenja. Teoretičari upravnoga prava spore se o problemu pravne prirode korištenja javnog dobra. Ranija njemačka teorija uskraćivala je značaj subjektivnog prava korištenju javnog dobra, tvrdeći da je to zapravo *refleksno djelovanje objektivnog prava*. Nasuprot tome, suvremena austrijska i njemačka teorija u sve većoj mjeri priznaje korisnicima javnih dobara u općoj upotrebi *subjektivno pravo* ograničenog sadržaja. Nasuprot

---

²⁷ Zakon o vodama, (Nar. nov., br. 107/95, 150/05)

²⁸ Usp. Ivo Borković, *Upravno pravo*, o.c., str. 599.

tome, francuski teoretičari ističu koncepciju subjektivnog javnog prava korisnika dobara u općoj upotrebi.²⁹ I u hrvatskoj teoriji upravnog prava prevladava shvaćanje da korištenje javnim dobrom ima kvalitetu subjektivnog prava, iako se ističe da se tu ne radi o subjektivnom pravu iz građanskopravnog odnosa, već o subjektivnom pravu iz upravnopravnog odnosa.³⁰ Kod dobara opće upotrebe ta se kvaliteta ostvaruje načelno tako da se takvim dobrima koriste svi i to na način da se korištenjem jednog subjekta ne budu uskraćeni u mogućnosti korištenja drugi, te posebno u pravu na zaštitu od uskraćivanja pojedinim subjektima mogućnosti korištenja dobrom u općoj upotrebi bez razloga. Pri posebnom korištenju javnim dobrom, kako se ističe u literaturi, karakter subjektivnog prava na takvo korištenje proizlazi iz akta kojim se posebno korištenje priznaje pojedinim subjektima, kao i prava na zaštitu takvog korištenja koje se utvrđuje pravnom normom. Ovdje treba imati u vidu da korištenje javnog dobra mora biti usklađeno s njegovom naravi i svrhom, kao i da nije suprotno općim uvjetima korištenja propisanih zakonom. Iako se javna dobra načelno koriste besplatno, u upotrebi javnog dobra nužna je ekonomičnost i racionalnost. Ipak, za korištenje nekih javnih dobara moguće je propisati i plaćanje odgovarajuće naknade.

7. NADZOR JAVNIH DOBARA

Nadzor javnih dobara obuhvaća naročito brigu oko razboritog i ispravnog korištenja javnim dobrom, zaštitu od njegova ugrožavanja i drugo. Ovi poslovi obično se stavljaju u nadležnost tijelima državne uprave koje ovi obavljaju vršeći vlast. Zakon o vodama propisuje da nadzor nad njegovim izvršavanjem i izvršavanjem odgovarajućih podzakonskih propisa vrše državna i županijska vodoprivredna inspekcija. Zakon o javnim cestama³¹, primjerice, člancima 71. i 72. propisuje da upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovo izvršavanje obavlja ministarstvo nadležno za poslove prometa. Poslove inspekcije javnih cesta obavlja inspekcija za ceste istog Ministarstva sukladno ovom Zakonu i posebnom zakonu, a nadzor provodi inspektor za ceste. Jednom rječju, nadzor javnih dobara osigurava se donošenjem odgovarajućih propisa.³²

---

²⁹ Vidi: **Yves Brard**, *Domaines public et privé des personnes publiques*, o.c., str 35.; **Laurent Richter**, *Les contrats administratifs*, Dalloz, Paris, 1991., str. 60.-66., **René Chapus**, *Droit administratif général*, Paris, 2002., str. 558.-566., **Ivo Borković**, *Javno dobro (domaine public) u francuskoj teoriji upravnog prava*, Zbornik Pravnog fakulteta u Splitu, br. 3-4, 2002., str. 219.-232.

³⁰ Vidi: **Ivo Borković**, *Upravno pravo*, o.c., str. 599., te **Ivo Krbek**, *Upravni akt*, Zagreb, 1957., str. 131., Jadranko Jug, *Subjektivna prava glede mora, morske obale i otoka*, Informator br. 5697 i

³¹ Zakon o javnim cestama, (Nar. nov. br. 180/04, 65/02, 138/06)

³² O tome vidi u **Yves Brard**, *Domaines public et privé des personnes publiques*, o.c., str. 90.

8. EVIDENCIJA JAVNIH DOBARA

Evidencija javnih dobara predstavlja utvrđivanje određenih činjenica relevantnih za postojanje i korištenje pojedinih javnih dobara. Evidenciju o korištenju javnih dobara načelno vode tijela državne uprave, odnosno druga za to naročito ovlaštena tijela. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama člankom 15. propisuje da se evidencija o pomorskom dobru vodi u zemljišnim knjigama pri općinskim sudovima. Ministarstvo je dužno dostavljati Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske rješenje o određivanju granice pomorskog dobra radi upisa u zemljišne knjige. U katastar se unose podaci o granici pomorskog dobra, česticama pomorskog dobra i objektima na njima. Postupak evidentiranja i obilježavanja pomorskog dobra propisuje nadležni ministar. Pored toga, članak 36. istog Zakona propisuje da se koncesije na pomorskom dobru upisuju u upisnike koncesija. Upisnici koncesija jesu javne knjige, vode se u pisanom obliku, a mogu se voditi i u elektroničkom obliku. Upisnik koncesija za koncesije koje daje Vlada Republike Hrvatske vodi Ministarstvo, a za koncesije koje daje županijsko poglavarstvo upisnik vodi nadležno upravno tijelo u županiji. Svatko može zahtijevati uvid u upisnik koncesija u nazočnosti voditelja upisnika koncesija i dobivati ispis. Sadržaj upisnika koncesija, načina vođenja i uvida u upisnik propisuje nadležni ministar.

9. ZAŠTITA JAVNIH DOBARA

Kao što je uvodno spomenuto, Ustav Republike Hrvatske određuje da dobra od interesa za Republiku Hrvatsku imaju njezinu posebnu zaštitu, a zakonom se određuje kako će se javna dobra moći upotrebljavati i iskorištavati. Javna dobra upravo zbog svoje prirode i karaktera namjene dobivaju naročitu zaštitu koja se ostvaruje na više načina. Zaštita javnih dobara obuhvaća obvezu državnih tijela i drugih subjekata koji upravljaju javnim dobrima da održavaju supstancu javnog dobra, neotuđivost i nemogućnost stjecanja bilo kakvog prava na javnom dobru, nepodobnost stvari javnog dobra za ovrhu, te kaznenopravnu zaštitu. U prvom redu načelna je dužnost svih građana da se zaštitnički odnose prema javnim dobrima. Zaštita javnih dobara osigurava se posebnim mjerama, a radi zaštite javnih dobara osnivaju se i posebne službe. Konačno, iznimno je važna kaznenopravna zaštita upotrebe i korištenja javnih dobara. Ona se propisuje radi osiguranja pravilne i svrhovite upotrebe pojedinih dobara sustavom odredbi sa sankcijama koje se primjenjuju na počinitelje kaznenih djela, odnosno prekršaja izvršenih na štetu javnih dobara. Kako to nije moguće učiniti na jednom mjestu Kaznenim zakonom, to se posebnim zakonima kojima se propisuju načela i način korištenja javnih dobara ujedno propisuju i kaznene odredbe za one koji te odredbe ne budu poštivali. Primjerice, člankom 109. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama propisuje da se postupak o prekršajima na pomorskom dobru utvrđenih ovim Zakonom vodi po propisima o prekršajima. Lučka kapetanija odlučuje u prvom

stupnju o prekršajima, a prekršajni postupak u lučkoj kapetaniji vodi Vijeće za prekršaje, koje se može imenovati za područje dviju ili više kapetanija.

10. ZAKLJUČAK

Javna dobra kao dobra u općoj upotrebi predstavljaju stvari koje po svojoj prirodi traže poseban pravni režim kojem će biti podvrgnuta. To su dobra od općeg interesa, nalaze se izvan vlasničkopravnog režima, te za njih vrijede posebna pravila kako bi se osigurala njihova trajnost i dostupnost svima. Proglašenje pojedinih stvari za javna dobra vrše nadležna državna tijela bilo na izričit način – pravnim aktom, ili konkludentno – na prešutan način. Suвременa teorija upravnog prava u sve većoj mjeri priznaje korisnicima javnih dobara u općoj upotrebi *subjektivno pravo* ograničenog sadržaja, uže od onog koje proizlazi iz građanskopravnog odnosa. U okviru zaštite javnih dobara traži se od državnih tijela i drugih subjekata koji upravljaju javnim dobrima da održavaju javno dobro. Ističe se neotuđivost i nemogućnost stjecanja bilo kakvog prava na javnom dobru, nepodobnost stvari javnog dobra za ovrhu, a prisutna je i kaznenopravna zaštita. Razumljivo je da i Ustav Republike Hrvatske jamči osobitu zaštitu javnih dobara kao što su more, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, te zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku. Pored Ustava, u Hrvatskoj se pojedina dobra pravno štite pojedinim zakonima kojima se uspostavlja poseban pravni režim nad raznovrsnim stvarima koje čine javno dobro. Time se pruža solidan pravni temelj zaštiti takvih dobara, a nadležna državna tijela imaju obvezu i odgovornost svojim djelovanjem pružati ovim dobrima konkretnu pravnu i stvarnu zaštitu.

PUBLIC OWNERSHIP IN THE LEGAL SYSTEM OF THE REPUBLIC OF CROATIA

As opposed to civil law, the theory of administrative law comprehends the concept of public good as a good (thing) which, on the one hand, is in general use, and which everyone can use according to the principle of equality. Therein no one may impede or stop someone else from using that good as long as it is being used in its usual way according to its nature. Furthermore, a public good has the characteristic that it is exempt from civil law transaction. The theory of civil law in Croatia calls these things items of interest to the Republic of Croatia, relying on the formulations from article 52 of the Croatian Constitution. In the theory of administrative law, the division of public goods was practised taking into account the object, how it was created, its purpose, and the criterion of ownership (whether or not it can be the subject of civil legal ownership).

In this sense land, water, maritime, and air goods are differentiated. Public goods are also divided according to how they came about, (public goods created naturally and by human action). Furthermore public goods are divided according to the criteria of their creation, of their purpose and of ownership. A further question which arises is the administration of public goods. The state, units of local government (regional), public institutions (museums, archives, libraries) and special public companies have the right such goods. The author also analyses the question of when these goods were declared existent as public goods and when they ceased to be public goods as in those cases where by its very nature of a being public good this is not superfluous as in the case of air or maritime goods. Examples of certain Croatian laws which regulate certain types of public goods are given. The question of demarcating public goods and their use also represents an important area in regulating public goods. Disputes related to public goods may arise due to the way they are used. This can be seen in the example of the question of whether a certain good can be classified as public. The government administration is certainly authorised to reach such decisions and the court can be given the authority to decide on certain disputes which arise related to the use and administration of public goods. In addition, the author deals with the issues of the authority over, keeping records of, and the protection of public goods.

Key words: *public property, land good, water good, maritime wealth, air good, administering public goods*